

Prijedlog (Elaborat) za osnivanje **Centra za unaprjeđenje nastavničkih kompetencija i komunikacijskih vještina** pri Medicinskom fakultetu u Rijeci

Rijeka, 2016.

Sadržaj

1. Razlozi za osnivanje Centra za unaprjeđenje nastavničkih kompetencija i komunikacijskih vještina pri Medicinskom fakultetu u Rijeci
2. Ciljevi Centra za unaprjeđenje nastavničkih kompetencija i komunikacijskih vještina
3. Kadrovska struktura
4. Prostor i infrastruktura
5. Financiranje
6. Zakonski okvir
 - 6.1. Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju Republike Hrvatske
 - 6.2. Odredbe Sveučilišta u Rijeci
 - 6.3. Odredbe Medicinskog fakulteta u Rijeci
 - 6.4. Odredbe Statuta i Pravilnika o unutarnjem ustroju Medicinskog fakulteta u Rijeci
7. Prijedlog Pravilnika o ustroju i radu Centra za unaprjeđenje nastavničkih kompetencija i komunikacijskih vještina
8. Plan aktivnosti rada Centra za unaprjeđenje nastavničkih kompetencija i komunikacijskih vještina u akademskoj godini 2016/2017

1. Razlozi za osnivanje Centra za unaprjeđenje nastavničkih kompetencija i komunikacijskih vještina pri Medicinskom fakultetu u Rijeci

Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci (Medicinski fakultet) snažno je usmjeren ka osiguravanju i unaprjeđivanju kvalitete nastave. Kvalitetna nastava na pretkliničkoj i kliničkoj razini temelj je obrazovanja budućih doktora medicine, dentalne medicine i ostalih srodnih struka koje se obrazuju na Medicinskom fakultetu, a koji će svojim znanjem i stručnošću biti nositelji zdravstvenog sustava i zdravlja cjeloukupne populacije. Kvalitetnu nastavu i edukaciju studenata može osigurati samo adekvatno educiran nastavni kadar. Nastavnici i suradnici u nastavi na medicinskim fakultetima kako u nas tako i u svijetu, suočeni su s nizom izazova. Naime, medicinsko znanje i spoznaje mijenjaju se velikom brzinom i zahtijevaju kontinuirano praćenje, učenje te znanstveno i stručno usavršavanje. Pored toga, od nastavnika se očekuje da tu iznimnu količinu znanja i vještina prenese studentima, da ih motivira za učenje, potiče njihovu samostalnost, doprinosi razvoju kritičkog mišljenja i prosuđivanja neophodnih za donošenje odluka u kasnijem radu, prenosi i razvija komunikacijske vještine te ljubav i predanost prema ovom zahtjevnom pozivu. Pored navedenog, dodatni izazov za nastavnike Medicinskog fakulteta u Rijeci predstavlja i pokretanje studija medicine na engleskom jeziku. Unatoč spomenutim zahtjevima i ciljevima, većina nastavnika i suradnika uključenih u nastavu na Medicinskom fakultetu, tijekom svog školovanja nije bila u prilici stjecati znanja i vještine neophodne za postizanje makar i minimalnih nastavničkih kompetencija koje bi im zasigurno značajno olakšale ispunjavanje odgovornih i zahtjevnih zadataka koje nosi nastavnički poziv na visokoškolskoj ustanovi. U to smislu, tijekom proteklih godina, Medicinski fakultet je dijelu nastavnika omogućio pohađanje tečaja „Umijeće medicinske nastave“ kojeg vode profesori s Medicinskog fakulteta u Zagrebu s dugogodišnjim iskustvom u području medicinske edukacije. Iako su iskustva bila vrlo pozitivna i poticajna, tečaj je pohađao samo manji broj nastavnika, dominantno zbog organizacijskih i financijskih razloga. Svjesni neophodnosti osiguravanja adekvatne edukacije u području učenja i poučavanja svim nastavnicima i suradnicima uključenim u nastavu, osnivanjem Centra za unaprjeđenje nastavničkih kompetencija i komunikacijskih vještina (Centar) pri Medicinskom fakultetu u Rijeci, uprava Fakulteta želi osigurati nepohodnu institucionalnu podršku. Na taj način bi se osigurao sustavni pristup i omogućila kontinuirana stručna, metodološko-pedagoška edukacija te osposobljavanje i usavršavanje visokoškolskih nastavnika u stjecanju odnosno unaprjeđenju nastavničkih kompetencija te svladavanju

tradicionalnih i naprednih nastavnih metoda i tehnologija. U rad Centra bili bi uključeni najkvalitetniji nastavnici Medicinskog fakulteta u Rijeci, kako pretkliničkih tako i kliničkih područja, koji su završili tečaj „Umijeća medicinske nastave“. Među spomenutima se nalaze i nastavnici koji su godinama uključeni u procese razvoja i unaprjeđenja medicinske edukacije u Rijeci i Hrvatskoj te su priznati stručnjaci u navedenom području. Nositelji su brojnih priznanja za doprinos u unaprjeđenju kvalitete medicinske nastave, od fakultetske i sveučilišne razine do najviše državne nagrade za pedagoški rad. Aktivnosti Centra bile bi usmjerene na nekoliko ciljanih područja vezanih za unaprjeđenje kvalitete medicinske nastave, medicinsku komunikologiju, medicinsku nastavu na engleskom jeziku, biostatistiku, digitalne tehnologije u učenju i poučavanju te grafičko oblikovanje. Nadalje, osnivanjem Centra stvorili bi se preduvjeti za interdisciplinarni i interinstitucionalni pristup, odnosno razvoj suradnje sa stručnjacima koji se bave različitim aspektima edukacije u visokom školstvu kako na Sveučilištu u Rijeci, u Republici Hrvatskoj tako i na međunarodnoj razini. To bi dodatno doprinjelo razvoju kontinuiranog procesa održavanja i unaprjeđivanja kulture kvalitete poučavanja na svim studijima pri Medicinskom fakultetu u Rijeci kao i mogućnosti razvoja i podizanja edukativnih standarda na višu razinu.

2. Ciljevi Centra za unaprjeđenje nastavničkih kompetencija i komunikacijskih vještina

Temeljni cilj Centra je osigurati svim nastavnicima Medicinskog fakulteta kontinuirano osposobljavanje i usavršavanje u području medicinske edukacije odnosno stjecanje i unaprjeđivanje nastavničkih kompetencija, komunikacijskih vještina i svladavanja suvremenih nastavnih tehnologija. To će značajno doprinjeti osiguravanju i unaprjeđivanju kvalitete nastave na Medicinskom fakultetu te poticanju inovativnosti i izvrsnosti u učenju i poučavanju.

Centar će nadalje, aktivno promicati suradnju sa stručnjacima koji se bave medicinskom edukacijom u Hrvatskoj (Hrvatsko društvo za medicinsku edukaciju) te poticati suradnju sa srodnim centrima u inozemstvu. Osobito je važna i uspostava suradnje sa stručnjacima koji se na razini Sveučilišta u Rijeci bave različitim aspektima edukacije nastavnika u sustavu visokog školstva. Na taj način, Centar će jačati interdisciplinarnu i interinstitucionalnu suradnju, poticati znanstveno-utemeljeni pristup edukaciji te nastojati postići stručnu i znanstvenu prepoznatljivost kao sredina koja promiče izvrsnost te je poticajna za rad kako svojim djelatnicima, tako i kolegama iz drugih institucija. Kako bi se ostvarilo gore navedeno, specifični ciljevi centra su: pokretanje i akreditacija tečaja cjeloživotnog učenja

iz područja medicinske edukacije te organizacija i provođenje predavanja, radionica i tečajeva koji će doprinjeti stručnom usavršavanju nastavnika te znanstvenih skupova posvećenih medicinskoj edukaciji.

Nadalje, Centar će stimulirati nastavnike, osobito mlade, ka ciljanom uključivanju i orijentaciji prema znanstvenom istraživanju u području medicinske edukacije, izradi doktorata i znanstvenom profiliranju u tom području kako bi se osigurali temelji stručne, znanstvene i profesionalne nadogradnje. Time bi se osigurao kontinuitet, podigla kvaliteta istraživačkog rada te omogućilo osmišljavanje i prijavljivanje znanstveno-istraživačkih projekata. Osobito je važno potaknuti i uključenost mladih nastavnika iz područja kliničkih medicinskih disciplina kako bi se podigla kvaliteta kliničke edukacije osobito kliničkih vještina (tzv. *bedside teaching*), komunikacijskih vještina te primjena i razvoj inovativnih edukacijskih programa (kao npr. *Virtual Patient program for interactive, computer-based training of medical students*).

Cilj Centra je uključiti u svoj rad i zainteresirane studente te ih upoznati sa svim aspektima rada Centra te područjem medicinske edukacije, a jedan od načina je i prijava i vođenje izbornih kolegija vezanih uz navedenu problematiku.

Centar će u suradnji s Povjerenstvom za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete i Povjerenstvom za nastavu, pomagati u razvoju i unaprjeđivanju kurikuluma na svim razinama obrazovanja na Medicinskom fakultetu.

Kako bi se osigurala adekvatna diseminacija informacija o napretku i inovacijama u području medicinske edukacije te radu i aktivnostima Centra, pokrenut će se i *web* stranica Centra te poticati izdavačku djelatnost zainteresiranih članova.

Pored znanstvenog i stručnog profiliranja, rad Centra će biti i opće društveno koristan jer podizanje kvalitete medicinske edukacije vodi stvaranju boljeg zdravstvenog kadra koji će osigurati porast kvalitete zdravstvenog sustava i pozitivnog utjecaja na društvenu zajednicu.

U tom smislu, članovi Centra kojeg će činiti stručnjaci iz različitih pretkliničkih i kliničkih medicinskih i srodnih područja, aktivno će biti uključeni u: praćenje razvoja i inovativnih pristupa u području edukativne odnosno pedagoške tehnologije u svijetu i u nas te prijenos, primjenu i evaluaciju spomenutih tehnologija; razvoj okruženja koje potiče e-učenje i učenje usmjereno na studenta; planiranje i organizaciju tečajeva, predavanja i radionica kako bi se kroz kontinuirano usavršavanje u sklopu cjeloživotnog učenja doprinjelo razvoju kulture učenja i poučavanja na Medicinskom fakultetu; izradu radnih/nastavnih materijala i potporu u izradi audiovizualnih sredstava, dizajnu i grafičkoj obradi; pomoć i savjete pri izradi kurikuluma i evaluaciji nastavnih programa; znanstvena istraživanja (temeljna ili

primjenjena) na području medicinske edukacije, medicinskog odlučivanja, primjene ekspertnih sustava i edukativne psihologije; mentorstva studentima pri izradi diplomskih i/ili doktorskih radnji iz područja medicinske edukacije; vođenje izbornih kolegija te diseminaciju novosti u području medicinske edukacije kao i rezultata istraživanja i aktivnosti Centra.

Razumijevanje važnosti medicinske edukacije, stjecanja i unaprjeđenja nastavničkih kompetencija te primjene inovativnih pristupa u provođenju medicinske nastave, trebalo bi značajno pomoći nastavnicima na Medicinskom fakultetu te naročito budućim liječnicima koji će trebati integrirati sposobnost liječenja, imati komunikacijske vještine i sve to uskladiti s brzo rastućim znanjem i razvojem u području medicinske znanosti, struke, tehnologije, kliničke prakse i razvoja zdravstvenog sustava.

3. Kadrovska struktura

Kadrovska struktura Centra temeljit će se na zaposlenicima Medicinskog fakulteta u Rijeci. Radom Centra rukovodit će voditelj Centra. Voditelja Centra, uz suglasnost Fakultetskog vijeća, imenuje dekan Medicinskog fakulteta. Na prijedlog voditelja Centra imenovat će se članovi Centra koje će uz nastavnike koji su završili edukaciju "Umijeće medicinske nastave" činiti i predstavnik Povjerenstva za nastavu, Odbora za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete i studenata. S ciljem promicanja interdisciplinarnosti, sveobuhvatnog pristupa i razvoja suradnje, važnu ulogu će imati i vanjski suradnici Centra, zaposlenici drugih fakulteta unutar i izvan Sveučilišta u Rijeci koji se bave problemom edukacije u visokoškolskom sustavu. Administrativno-tehničku podršku osigurat će stručni suradnik Centra. Centar će na ovaj način objediniti stručnjake iz različitih područja medicinskih i srodnih znanosti, pretkliničkih i kliničkih područja, zaposlene na medicinskim ustanovama različitog profila te drugim fakultetima unutar i izvan Sveučilišta koji su zainteresirani promovirati izvrsnost u medicinskoj edukaciji.

4. Prostor i infrastruktura

Centar će djelovati u prostoru opremljenom za rad Centra u zgradi Medicinskog fakulteta u Rijeci. U dogovoru s Upravom Fakulteta, po potrebi će se koristiti i ostali prostori Fakulteta kao što su predavaonice, kabineti, praktikumi, dvorane za sastanke i sl. Ovisno o potrebi i u

skladu s dogovorom, za djelovanje Centra mogu se koristiti i prostori nastavnih baza Fakulteta kao što su praktikumi i predavaonice KBC-a Rijeka i drugih ustanova.

5. Financiranje

Rad Centra bit će financiran sredstvima Medicinskog fakulteta u Rijeci te vlastitim sredstvima stečenim organizacijom i provođenjem aktivnosti iz područja djelatnosti Centra kao što su provođenje tečaja edukacije iz područja unaprijeđenja nastavničkih kompetencija u medicinskoj nastavi, komunikacijskih vještina u medicini, biostatistike i edukacije nastavnika uključenih u medicinsku nastavu na engleskom jeziku. Vlastiti prihod osigurat će se i putem prijavljivanja projekata koji bi bili financirani iz proračuna lokalne odnosno državne uprave, Sveučilišta u Rijeci te fondova Europske unije. Osiguranje vlastitog prihoda bit će temeljna i trajna usmjerenost aktivnosti Centra.

6. Zakonski okvir

Osnivanje Centra kao ustrojbene jedinice Medicinskog fakulteta, omogućeno je Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju i općim aktima, Statutom Sveučilišta u Rijeci i Statutom Medicinskog fakulteta u Rijeci.

6.1. Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju Republike Hrvatske (članak 66. stavak 1. i 2.)

1. Sveučilište te fakulteti i umjetničke akademije, uz suglasnost sveučilišta, mogu osnovati organizacije ili svoje unutarnje organizacijske cjeline u kojima se obavlja djelatnost kojom se povezuje praksa, znanost, umjetnost i visoko obrazovanje i u čijem radu mogu sudjelovati i studenti (inženjerski biro, radionice, pravni centri, centri za socijalni rad i drugu pomoć građanima, veterinarske i druge ambulante, sveučilišne i/ili kliničke bolnice, pokušališta, proizvodni centri, turističke i slične organizacije, studiji, umjetnički sastavi, galerije, radio i TV postaje i drugo).

2. Dobit ostvarena obavljanjem poslova prema stavku 1. koristi se isključivo za unaprjeđenje rada sveučilišta, odnosno njegovih sastavnica.

6.2. Odredbe Statuta Sveučilišta u Rijeci (članak 35.)

1. Centre kao podružnice odnosno ustrojbene jedinice Sveučilišta osniva Senat, a centre kao ustrojbene jedinice fakulteta ili umjetničkih akademija osniva Fakultetsko vijeće ili Vijeće akademije uz suglasnost Senata.

6.3. Odredbe Statuta Medicinskog fakulteta u Rijeci

Sukladno članku 11. Statuta Medicinskog fakulteta u Rijeci, koji taksativno navodi znanstveno-nastavne ustrojbene jedinice, moguće je i osnivanje Centra kao jedne od znanstveno-nastavnih ustrojbenih jedinica.

Sukladno članku 15. Statuta Medicinskog fakulteta u Rijeci, Centar je ustrojbeno jedinica u kojoj se provodi znanstveno-istraživačka djelatnost te djelatnost kojom se povezuje praksa, znanost, umjetnost i visoko obrazovanje i u čijem radu mogu sudjelovati i studenti.

Sukladno članku 17. radom Centra upravlja voditelj Centra, čiji je izbor kao i ostalih čelnika propisan navedenim člankom.

Naziv i sjedište Centra, djelatnost, unutarnji ustroj, osiguravanje sredstava i prostora za rad Centra kao i ostala pitanja važna za obavljanje djelatnosti Centra utvrđuju se odlukom o osnivanju Centra.

Osnovni preduvjeti koji moraju biti ispunjeni za osnivanje Centra su:

- a) izrađen elaborat koji sadrži financijski plan i osmišljen cjeloukupni rad Centra
- b) osiguran prostorni smještaj u okviru prostora koji omogućava primjeren rad Centra

Centar kao ustrojbeno jedinicu Fakulteta osniva Fakultetsko vijeće uz suglasnost Senata.